

RP 233/2021 rd

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om temporär ändring av mervärdesskattelagen

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås det en temporär ändring av mervärdesskattelagen.

Enligt förslaget ska sådana medicintekniska produkter för in vitro-diagnostik av sjukdomen covid-19 som används vid självtestning undantas från skatt. Skatteundantaget gäller försäljning i hemlandet och anskaffningar från utlandet. Det föreslås också att undantaget för försäljningen ska vara förenat med rätt att dra av den skatt som ingår i anskaffningarna.

Proposition har samband med statsminister Sanna Marins regerings åtgärder för att underlätta bekämpningen av covid-19-pandemin.

Lagen avses träda i kraft den 1 januari 2022 och gälla till och med den 31 december 2022.

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL.....	1
MOTIVERING	3
1 Bakgrund och beredning.....	3
1.1 Bakgrund.....	3
1.2 Beredning.....	3
2 Nuläge och bedömning av nuläget.....	3
2.1 Europeiska unionens lagstiftning.....	3
2.2 Nationell lagstiftning.....	4
2.3 Bedömning av nuläget.....	4
3 Målsättning och de viktigaste förslagen	5
4 Förslagets viktigaste konsekvenser.....	5
4.1 Ekonomiska konsekvenser.....	5
4.2 Konsekvenser för förvaltningen.....	6
5 Ikraftträdande.....	6
LAGFÖRSLAG.....	7
Lag om temporär ändring av mervärdesskattelagen	7

MOTIVERING

1 Bakgrund och beredning

1.1 Bakgrund

Rådets direktiv (EU) 2020/2020 om ändring av direktiv 2006/112/EG vad gäller tillfälliga åtgärder avseende mervärdesskatt tillämpliga på covid-19-vacciner och medicintekniska produkter för in vitro-diagnostik av covid-19 med anledning av covid-19-pandemin, nedan *det temporära direktivet*, antogs den 7 december 2020.

Världshälsoorganisationen (WHO) förklarade den 30 januari 2020 covid-19-epidemin vara ett internationellt hot mot folkhälsan. WHO klassificerade därefter den 11 mars 2020 covid-19-situationen som en pandemi.

Sedan covid-19-pandemin bröt ut har de yrkesutbildade inom hälso- och sjukvården utvecklat flera olika tester. Dessa tester visar förekomst av antingen virus eller antikroppar mot virus. I ingressen till det temporära direktivet konstateras det att även om ett verkningsfullt och säkert vaccin mot covid-19 är den mest sannolika permanenta lösningen på pandemin, är testning absolut nödvändig för att begränsa pandemin.

1.2 Beredning

Denna proposition har beretts vid finansministeriet och Skatteförvaltningen har hörts om den. På grund av ärendets brådskande natur har inga utlåtanden begärts om propositionen.

2 Nuläge och bedömning av nuläget

2.1 Europeiska unionens lagstiftning

Bestämmelser om det mervärdesskattesystem som ska tillämpas i Europeiska unionen finns i rådets direktiv 2006/112/EG om ett gemensamt system för mervärdesskatt, nedan *mervärdesskattedirektivet*.

Den försäljning som bedrivs av utövare av affärsverksamhet när det gäller medicintekniska produkter för in vitro-diagnostik vid självtestning som görs av kunden är skattepliktig enligt de allmänna bestämmelserna i mervärdesskattedirektivet. En normalskattesats enligt artikel 96 i mervärdesskattedirektivet tillämpas på försäljningen.

Leveransen av dessa produkter faller utanför tillämpningsområdet för mervärdesskattedirektivet, om den inte är affärsverksamhet.

De permanenta bestämmelserna i mervärdesskattedirektivet ger inte möjlighet att tillämpa en nollskattesats på ovannämnda medicintekniska produkter. Vid mervärdesbeskattningen avses med nollskattesats att försäljningen av en vara eller tjänst är skattefri och att säljaren har rätt att dra av den skatt som ingår i anskaffningar som gjorts för försäljningen.

Enligt artikel 129a.1 b första stycket, som fogats till mervärdesskattedirektivet genom det temporära direktivet, får medlemsstaterna bevilja undantag från skatteplikt som innefattar återbetalning av den mervärdesskatt som betalats i det föregående ledet på leverans av medicintekniska produkter för in vitro-diagnostik av covid-19. Möjligheten gäller också nämnda medicintekniska produkter för självtestning (hemtestning).

Enligt nämnda andra stycke i artikel 129a.1 ska endast medicintekniska produkter som överensstämmer med tillämpliga krav i Europaparlamentets och rådets direktiv 98/79/EG om medicintekniska produkter för in vitro-diagnostik eller i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/746 om medicintekniska produkter för in vitro-diagnostik och om upphävande av direktiv 98/79/EG och kommissionens beslut 2010/227/EU och i annan tillämplig unionslagstiftning kunna omfattas av det undantag som föreskrivs i första stycket.

Bestämmelsen i det temporära direktivet tillämpas till utgången av 2022. Enligt ingressen till direktivet bör denna åtgärd finnas kvar till dess den hälsokris covid-19 har förorsakat upphör. Eftersom det är osäkert hur länge dessa exceptionella omständigheter kommer att föreligga bör åtgärden fortsätta att gälla till och med den 31 december 2022. Möjligheten att tillämpa åtgärden bör ses över före utgången av den perioden och det bör vara möjligt att förlänga perioden.

Enligt artikel 94 i mervärdesskattedirektivet ska den skattesats som tillämpas vid gemenskapsinterna förvärv av varor vara den som skulle tillämpas inom medlemsstatens territorium på leverans av motsvarande varor.

2.2 Nationell lagstiftning

När de medicintekniska produkter för in vitro-diagnostik av sjukdomen covid-19 som används vid självtestning levereras i form av affärsverksamhet är leveransen skattepliktig enligt de allmänna bestämmelserna i mervärdesskattelagen. På försäljningen tillämpas en normalskattesats, som är 24 procent av skattegrunden, i enlighet med 84 § i mervärdesskattelagen.

Om en sådan utövare av skattefri hälso- och sjukvård som avses i 34–36 § i mervärdesskattelagen skaffar dessa produkter för försäljning annars än som en del av den skattefria hälso- och sjukvården, är försäljningen skattepliktig på normalt sätt. Om försäljningen av dessa produkter anses ske som en del av den skattefria hälso- och sjukvården, ska aktören stå för den skatt som ingår i anskaffningspriset för dem.

Offentligt finansierad leverans av de nämnda medicintekniska produkterna kan falla utanför tillämpningsområdet för mervärdesskattelagen, om leveransen inte sker i form av affärsverksamhet.

Enligt de permanenta bestämmelserna i mervärdesskattelagen är import och gemenskapsinterna förvärv av medicintekniska produkter skattepliktiga. Bestämmelser om den skattefrihet vid import som tillämpas i mervärdesbeskattningen finns i 94 § i den lagen. Enligt 72 f § 1 punkten i mervärdesskattelagen betalas det inte skatt på gemenskapsinterna varuförvärv, om skatt inte tas ut vid import av varan.

2.3 Bedömning av nuläget

Behandlingen i skattehänseende av de medicintekniska produkter för in vitro-diagnostik som används vid självtestning är för närvarande inte mildare. Sålunda belastas priserna på de produkter för testning som är till salu i regel av en skattebelastning som motsvarar normalskattesatsen. I praktiken har konsumenterna skaffat hemtesterna på eget initiativ.

Distributionskanalerna för de medicintekniska produkter som används vid hemtestning är inte begränsade. Utöver apoteken kan också andra aktörer i detaljistledet sälja till konsumenterna sådana hemtester som uppfyller de lagstadgade kraven.

3 Målsättning och de viktigaste förslagen

Förslaget har samband med de åtgärder som statsminister Sanna Marins regering vidtagit för att underlätta bekämpningen av covid-19-pandemin.

Syftet med denna proposition är att uppmuntra till testning av covid-19-smitta genom att undanta självtesterna från skatt. Betydelsen av hemtestning vid bekämpningen av covid-19-krisen bedöms öka i framtiden. Denna proposition har som mål att främja jämlik tillgång i Finland till covid-19-hemtest till rimliga priser under covid-19-krisen.

Enligt denna proposition ska skatteundantaget gälla inhemsk försäljning, gemenskapsinterna förvärv och import av de medicintekniska produkter för in vitro-diagnostik som används vid självtestning, oberoende av vem som är köparen i hemlandet eller vem som genomför anskaffningen från utlandet. Skatteundantaget är förenat med rätt för säljaren att dra av den skatt som ingår i anskaffningarna.

Undantaget ska gälla endast sådana medicintekniska produkter som uppfyller kraven i unionslagstiftningen. Bestämmelser om sådana medicintekniska produkter för in vitro-diagnostik som avses i ovannämnda direktiv 98/79/EG finns i lagen om vissa medicintekniska produkter enligt EU-direktiv (629/2010). I lagen ingår en definition av medicintekniska produkter för in vitro-diagnostik och en definition av motsvarande produkter avsedda för självtestning.

Lagen ska gälla till och med den 31 december 2022. Mot bakgrund av hur covid-19-krisen utvecklas kan giltighetstiden vid behov omprövas inom de gränser som EU-lagstiftningen ställer.

4 Förslagets viktigaste konsekvenser

4.1 Ekonomiska konsekvenser

Konsekvenserna av de föreslagna ändringarna för den offentliga ekonomin beror dels på i vilken omfattning det kommer att säljas och upphandlas sådana medicintekniska produkter som används vid hemtestning och som omfattas av tillämpningsområdet för skatteundantaget, dels på hur länge covid-19-krisen varar.

Till följd av förslaget ska i princip ingen mervärdesskatt ingå i priserna på de medicintekniska produkter som säljs till konsumenter för självtestning. I praktiken beror konsekvenserna av propositionen på om skattesänkningen överförs till priserna. När det gäller coronatest finns det inga tillgängliga forskningsdata, och de data som finns kan inte direkt generaliseras till coronatester. Utifrån den information som finns att tillgå kan det dock antas att skattesänkningen delvis överförs till priserna.

Till den del skattesänkningen överförs till konsumentpriserna kan de sänkta priserna i någon mån öka efterfrågan på dessa förnödenheter. Huruvida efterfrågan kommer att öka beror på priselasticiteten för efterfrågan på varorna och tjänsterna. Detta innebär att konsekvenserna varierar i fråga om olika slags varor och tjänster. Hur stora konsekvenserna blir beror på priselasticiteten för efterfrågan på coronatest, och för detta finns det inga tillgängliga forskningsdata. Pandemiförhållandena är exceptionella.

Hemtestningen har hittills grundat sig på tester som medborgarna har skaffat på eget initiativ. Det är möjligt att hemtesterna i fortsättningen kommer att delas ut som en del av den offentligt finansierade hälso- och sjukvården. Det finns dock ännu ingen plan på grundval av vilken om-

fattningen av den offentliga hälso- och sjukvårdens andel kan bedömas. De slutliga konsekvenserna påverkas sålunda bland annat av den nationella strategin för coronavirustestning, den offentliga hälso- och sjukvårdens andel av hemtestningen samt den allmänna utvecklingen av sjukdomsläget. En arbetsgrupp som lyder under social- och hälsovårdsministeriet håller på att inleda sitt arbete, som syftar till att utreda hur hemtesterna i fortsättningen ska användas som en del av testningsstrategin.

Konsekvenser för statsbudgeten

När det gäller försäljning till konsumenter kommer statens skatteintäkter enligt en grov uppskattning att minska med cirka 3 miljoner euro på årsnivå. I uppskattningen ingår försäljning i både dagligvaruhandel och apotek.

Den slutliga förlusten av skatteintäkter påverkas av de faktorer som nämns ovan i detta avsnitt, såsom ändringarna i vaccinationsstrategin. Priserna på testerna kommer sannolikt också att sjunka i framtiden när flera tillverkare kommer in på marknaden. Införandet av offentligt finansierade hemtester kan beräknas ha en begränsande effekt på efterfrågan på kommersiella tester och på den förlust av skatteintäkter som hänför sig till dem.

Vid offentliga samfunds eventuella framtida upphandlingar får statens upphandlingar konsekvenser för skatteintäkterna, men upphandlingarna påverkar dock inte budgetbalansen, eftersom statens mervärdesskatteutgifter minskar med motsvarande belopp.

4.2 Konsekvenser för förvaltningen

De föreslagna ändringarna medför smärre administrativa kostnader för Skatteförvaltningen i anslutning till kundstyrning, anvisningar och information.

5 Ikraftträdande

Lagen avses träda i kraft den 1 januari 2022 och gälla till och med den 31 december 2022. Lagen ska tillämpas om en såld vara har levererats eller skyldighet att betala skatt för en importerad vara har uppkommit den dag lagen träder i kraft eller därefter.

Kläm

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs riksdagen följande lagförslag:

Lag

om temporär ändring av mervärdesskattelagen

I enlighet med riksdagens beslut

fogas till mervärdesskattelagen (1501/1993) temporärt en ny 38 e § och temporärt en ny mellanrubrik före den, till 94 § 1 mom., sådant det lyder delvis ändrat i lagarna 1218/1994, 1486/1994, 763/1999, 940/1999, 935/2004, 1359/2009, 1392/2010, 1202/2011, 305/2016 och 1113/2021 temporärt en ny 3 punkt, i stället för den 3 punkt som upphävts genom lag 1218/1994, till 131 § 1 mom., sådant det lyder i lagarna 505/2014, 507/2014, 387/2021 och 1113/2021, temporärt en ny 1 a-punkt och till 209 b § 1 mom., sådant det lyder i lagarna 399/2012 och 1113/2021, temporärt en ny 2 a-punkt som följer:

Medicintekniska produkter för självtestning under covid-19-pandemin

38 e §

Skatt betalas inte på försäljning av sådana medicintekniska produkter för in vitro-diagnostik av sjukdomen covid-19 som är avsedda för självtestning.

Med medicintekniska produkter avses i 1 mom. sådana medicintekniska produkter som överensstämmer med kraven i Europaparlamentets och Rådets direktiv 98/79/EG om medicintekniska produkter för in vitro-diagnostik eller i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/746 om medicintekniska produkter för in vitro-diagnostik och om upphävande av direktiv 98/79/EG och kommissionens beslut 2010/227/EU och i annan tillämplig unionslagstiftning.

94 §

Skattefri är import av följande varor

3) medicintekniska produkter som avses i 38 e §,

131 §

En näringsidkare har rätt att få återbäring för den skatt som inkluderats i ett förvärv av en vara eller tjänst, om förvärvet har samband med

1 a) verksamhet som är skattefri enligt 38 e §,

209 b §

Om köparen är en näringsidkare eller en juridisk person som inte är näringsidkare, ska säljaren ge köparen en faktura för

2 a) försäljning som är skattefri enligt 38 e §,

Denna lag träder i kraft den 20 och gäller till och med den 31 december 2022.

Lagen tillämpas när en såld vara har levererats, en vara har tagits i eget bruk, ett gemenskapsinternt varuförvärv har gjorts eller skyldighet att betala skatt för en införd vara har uppkommit den 1 januari 2022 eller därefter, dock senast den 31 december 2022.

RP 233/2021 rd

Helsingfors den 20 december 2021

Statsminister

Sanna Marin

Finansminister Annika Saarikko